

צב א טושיע יידי סי' רמב
ספי' לא נהגים:
צב ב מיי' פ"ג מהלכות
ח"מ הלכה י"ב סג
עשין יי טושיע יידי סימן
רמו עטף כ"א:

(ד' י"א): מנעשה בר' יהושע בן חנניה

שהלך לסייע את ר' יוחנן בן גודגדל

שגפפת דלתות אמר לו חזור בך

שאתה מן המשוררים ואני מן

השוערים: לפרס. על שם שהיו

יושבים שורות שורות ככרס זה

הנטוע שורות שורות: צנכוד

אכסניא. מכניסי אורחים צנמים:

ראש המדברים. צנמסת צנמ

מפרש לה צנמה מלליקין (ד' לג):

שנים עשר מיל. שלש פרסאות.

מתנה ישראל מצית השימות עד

אבל השטים (י' תלתא פרסי: אמרה

טורה ו'. כלומר קראו הכתוב

מקצת ה': כשם שאני הסכרתי

לך פנים כך אתה הסכר פנים.

והיינו דכתיב פנים צנפים: הרב

צנעם. עליהם משום מעשה

העגל: ושלמדי צנעם. וגם אתה

מראה להם כעם שהתקת אהלך

מנמנה: אם אתה מחזיר האהל

למקומו גרסינן: והיינו דכתיב ושם

אל המחנה. השב האהל למחנה ואם

לאו משרתך יהושע בן נון עבר לא

ימיש ממוכה שימש מחמך. ואף על

פי שהשיבו לאחר שנתראה הקצ"ה

לישראל והוקס המשכן לא יצא

על אחת כמה וכמה³ ודבר ה' אל משה פנים אל פנים אמר לו הקדוש ברוך הוא

למושה משה אני ואתה נסביר פנים בהלכה איכא דאמרי כך אמר לו הקדוש ברוך הוא למושה כשם

שאני הסברתי לך פנים כך אתה הסבר פנים לישראל והחזר האהל למקומו³ ושב אל המחנה וגו'

אמר רבי אבהו אמר לו הקדוש ברוך הוא למושה⁴ עכשו יאמרו הרב בכעם ותלמיד בכעם ישראל

מה תהא עליהם אם אתה מחזיר האהל למקומו מוטב ואם לאו יהושע בן נון תלמידך משרת תחתך

והיינו דכתיב ושב אל המחנה אמר רבא אף על פי כן לא יצא הדבר לבטלה שנאמר ומשרתו

יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל: ועוד פתח ר' יהודה בכבוד תורה ודרש⁴ הסכת ושמע

ישראל היום הוזה נהיית לעם וכי אותו היום נתנה תורה לישראל והלא אותו יום סוף ארבעים שנה

היה אלא ללמדך שחכיבה תורה על לומדיה בכל יום ויום כיום שנתנה מהר סיני אמר ר' תנחום בריה דר'

חייא איש כפר עכו תדע שהרי אדם קורא קריאת שמע שחרית וערבית וערב אחד אינו קורא דומה

כמי שלא קרא קריאת שמע מעולם הסכת עשו כתות כתות ועסקו בתורה לפי שאין התורה נקנית

אלא בחבורה כדר' יוסי ברבי חנינא⁷ דאמר ר' יוסי ברבי חנינא מאי דכתיב⁵ חרב (על) הברדים ונאלו

חרב על שונאיהם של תלמידי חכמים שיושבים בד בבד ועוסקים בתורה ולא עוד אלא שמטפשים

כתיב הכא ונאלו וכתיב התם⁶ אשר נואלנו ולא עוד אלא שחוטאים שנאמר ואשר הטאנו איביעת

אימא מהכא⁷ נואלו שרי צוען דבר אחר הסכת ושמע ישראל כתתו עצמכם על דברי תורה כדאמר

ריש לקיש⁸ דאמר ריש לקיש ימנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה שנאמר

זאת התורה אדם כי ימות באהל דבר אחר הסכת ושמע ישראל הם ואחר כך כתת כדרכא⁸ דאמר

רבא לעולם ילמוד אדם תורה ואחר כך יהגה אמרי דבי ר' ינאי מאי דכתיב⁹ כי מיץ חלב יוציא

חמאה ומיץ אף יוציא דם ומיץ אפים יוציא ריב כמי אתה מוציא חמאה של תורה כמי שמקיא חלב

שינק משדי אמו עליה ומיץ אף יוציא דם כל תלמיד שכועס עליו רבו פעם ראשונה ושותק וזכה

להבחין בין דם טמא לדם טהור ומיץ אפים יוציא ריב כל תלמיד שכועס עליו רבו פעם ראשונה

ושניה ושותק וזכה להבחין בין דיני ממונות לדיני נפשות¹⁰ דתנן ר' ישמעאל אומר הרוצה שיתחכם

יעסוק בדיני ממונות שאין לך מקצוע בתורה יותר מהן שהן כמעין נובע אמר ר' שמואל בר נחמני

מאי דכתיב¹⁰ אם¹⁰ נבלת בהתנשא ואם זמות יד לפה כל המנבל עצמו על דברי תורה סופו להתנשא

ואם זמם יד לפה: פתח ר' נחמיה בכבוד אכסניא ודרש מאי דכתיב¹¹ ויאמר שאול אל הקיני לכו

סורו רדו מתוך עמלקי פן אוסיפך עמו ואתה עשיתה חסד עם כל בני ישראל והלא דברים קל וחומר

ומה יתרו שלא קרב את משה אלא לכבוד עצמו כך המארח תלמיד חכם בתוך ביתו ומאכילו

ומשקרו ומהנהו מנכסיו על אחת כמה וכמה: פתח ר' יוסי בכבוד אכסניא ודרש¹² לא תתעב אדומי כי

אחיך הוא לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו והלא דברים קל וחומר ומה מצריים שלא קרבו את ישראל

אלא לצורך עצמן שנאמר¹³ ואם ידעת ויש בם אנשי חיל ושמתם שרי מקנה על אשר לי כך המארח תלמיד

חכם בתוך ביתו ומאכילו ומשקרו ומהנהו מנכסיו על אחת כמה וכמה: פתח ר' אליעזר בנו של ר' יוסי הגלילי

בכבוד אכסניא ודרש¹⁴ ויברך ה' את עובד אדום (הגתי) בעבור ארון האלהים והלא דברים קל' ומה ארון

שלא אכל ושתה אלא כבד ורכיץ לפניו כך המארח תלמיד חכם בתוך ביתו ומאכילו ומשקרו ומהנהו מנכסיו

עאכ"ו מאי היא ברכה שברכו אמר רב יהודה בר זבידא זו חמות וח' כלותיה שילדו¹⁵ ששה ששה בכרם אחד

שנאמר

דברי נשחט גריסין תמן

תנין זה מדרש דרש ר'

אלעזר בכרם ביבנה וכו' כרם

היה שם אלא אילו תלמידי

הכמים שהן עשיון שורות

שורות ככרם: פתח ר'

יהודה ראש המדברים בכל

מקום. מפורש במסכת שבת

בפרק במה מדליקין (דף טז)

אמרו יהודה שעילה יתעלה

רבו ניסים אגון

רבו רבנן כשנכנסו רבותינו

לכרם ביבנה. במבוא

דבני מערבא ובפסחים כ"י

תמדי נשחט גריסין תמן

תנין זה מדרש דרש ר'

אלעזר בכרם ביבנה וכו' כרם

היה שם אלא אילו תלמידי

הכמים שהן עשיון שורות

שורות ככרם: פתח ר'

יהודה ראש המדברים בכל

מקום. מפורש במסכת שבת

בפרק במה מדליקין (דף טז)

אמרו יהודה שעילה יתעלה

ואמרו לאחינו שבגולה. שלא ישמעו לו: יעלו להר. לאחד ההרים

להתנהג בחוקות העמים לצנות צמות: אחיה יבנה מוצת. אדם

גדול היה וראש לבני הגולה: חניניה. הוא חנניה¹ אחי רבי יהושע:

ינגן צננור. לפני הצמה לפי שחניניה לוי היה דמתן צמסכת ערכין

דכר לצטלה: לא גרסינן ומשרשו יהושע וגו': הסכת. עשו כמות

כמות. דריש הס כמו עשו: קספו עלמכס. ודרשי נמי הס כמו

עשה עשו עלמכס כמותים להטעור על דברי תורה: זאם הסורה.

היכן מצייה צאדם שימות צאהלי תורה: הם ואחר כך קסת. שמוק

כמו ויהס כלב (במדבר יג) שמוק

והאזן לשמועתך עד שמהא שגורה

צפיך ואף על פי שאינה מיושבת

לך ואחר כך כמתנה והקשה עליה

מה שיש לך להקשות ומתך תרויץ

עד שתתישב לך: יהגה. יעין:

מיץ חלב יוציא חמאה. המוליח

את החלב שמוץ משדי אמו על

דברי תורה חמאה היא לו: ומיץ

אף. המוץ כעם רבו וסובלו יוציא

הלכות דם לעומתם⁵: דפגן. שדיני

המנוות עמוקים הם והרועה

שימחם יעסוק צדיני ממונות שאין

מקצוע צמורה גדול מהם: המנבל

עלמו. ששאל לרבו כל ספקותיו

ואף על פי שיש צהס שתכריו

מלעגים עליו: זאם זמוס. שסתמת

פיך מלשאל לשון זמס טבעת של

רצועה שמוציא צמוטס צממה

שעסקיה רעים וזמנים אומם צפתיה

למפרס יחד ולסותמן סופך שמתן

יד לפה כשישאלוך ולא מדע להשיב:

עשים חסד. שהאכילם שנאמר ויצא

אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם וגו'

(שמות י'): חמות. אשתו של עובד

אדום: וח' נלוסיה. שהיו לה מנח' צניה:

שנאמר

אמר ר' יצחק אמר ר' יצחק אמר לו הקדוש ברוך הוא

למושה משה אני ואתה נסביר פנים בהלכה איכא דאמרי כך אמר לו הקדוש ברוך הוא למושה כשם

שאני הסברתי לך פנים כך אתה הסבר פנים לישראל והחזר האהל למקומו³ ושב אל המחנה וגו'

אמר רבי אבהו אמר לו הקדוש ברוך הוא למושה⁴ עכשו יאמרו הרב בכעם ותלמיד בכעם ישראל

מה תהא עליהם אם אתה מחזיר האהל למקומו מוטב ואם לאו יהושע בן נון תלמידך משרת תחתך

והיינו דכתיב ושב אל המחנה אמר רבא אף על פי כן לא יצא הדבר לבטלה שנאמר ומשרתו

יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל: ועוד פתח ר' יהודה בכבוד תורה ודרש⁴ הסכת ושמע

ישראל היום הוזה נהיית לעם וכי אותו היום נתנה תורה לישראל והלא אותו יום סוף ארבעים שנה

היה אלא ללמדך שחכיבה תורה על לומדיה בכל יום ויום כיום שנתנה מהר סיני אמר ר' תנחום בריה דר'

חייא איש כפר עכו תדע שהרי אדם קורא קריאת שמע שחרית וערבית וערב אחד אינו קורא דומה

כמי שלא קרא קריאת שמע מעולם הסכת עשו כתות כתות ועסקו בתורה לפי שאין התורה נקנית

אלא בחבורה כדר' יוסי ברבי חנינא⁷ דאמר ר' יוסי ברבי חנינא מאי דכתיב⁵ חרב (על) הברדים ונאלו

חרב על שונאיהם של תלמידי חכמים שיושבים בד בבד ועוסקים בתורה ולא עוד אלא שמטפשים

כתיב הכא ונאלו וכתיב התם⁶ אשר נואלנו ולא עוד אלא שחוטאים שנאמר ואשר הטאנו איביעת

אימא מהכא⁷ נואלו שרי צוען דבר אחר הסכת ושמע ישראל כתתו עצמכם על דברי תורה כדאמר

ריש לקיש⁸ דאמר ריש לקיש ימנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה שנאמר

זאת התורה אדם כי ימות באהל דבר אחר הסכת ושמע ישראל הם ואחר כך כתת כדרכא⁸ דאמר

רבא לעולם ילמוד אדם תורה ואחר כך יהגה אמרי דבי ר' ינאי מאי דכתיב⁹ כי מיץ חלב יוציא

חמאה ומיץ אף יוציא דם ומיץ אפים יוציא ריב כמי אתה מוציא חמאה של תורה כמי שמקיא חלב

שינק משדי אמו עליה ומיץ אף יוציא דם כל תלמיד שכועס עליו רבו פעם ראשונה ושותק וזכה

להבחין בין דם טמא לדם טהור ומיץ אפים יוציא ריב כל תלמיד שכועס עליו רבו פעם ראשונה

ושניה ושותק וזכה להבחין בין דיני ממונות לדיני נפשות¹⁰ דתנן ר' ישמעאל אומר הרוצה שיתחכם

יעסוק בדיני ממונות שאין לך מקצוע בתורה יותר מהן שהן כמעין נובע אמר ר' שמואל בר נחמני

מאי דכתיב¹⁰ אם¹⁰ נבלת בהתנשא ואם זמות יד לפה כל המנבל עצמו על דברי תורה סופו להתנשא

ואם זמם יד לפה: פתח ר' נחמיה בכבוד אכסניא ודרש מאי דכתיב¹¹ ויאמר שאול אל הקיני לכו

סורו רדו מתוך עמלקי פן אוסיפך עמו ואתה עשיתה חסד עם כל בני ישראל והלא דברים קל וחומר

ומה יתרו שלא קרב את משה אלא לכבוד עצמו כך המארח תלמיד חכם בתוך ביתו ומאכילו

ומשקרו ומהנהו מנכסיו על אחת כמה וכמה: פתח ר' יוסי בכבוד אכסניא ודרש¹² לא תתעב אדומי כי

אחיך הוא לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו והלא דברים קל וחומר ומה מצריים שלא קרבו את ישראל

אלא לצורך עצמן שנאמר¹³ ואם ידעת ויש בם אנשי חיל ושמתם שרי מקנה על אשר לי כך המארח תלמיד

חכם בתוך ביתו ומאכילו ומשקרו ומהנהו מנכסיו על אחת כמה וכמה: פתח ר' אליעזר בנו של ר' יוסי הגלילי

בכבוד אכסניא ודרש¹⁴ ויברך ה' את עובד אדום (הגתי) בעבור ארון האלהים והלא דברים קל' ומה ארון

שלא אכל ושתה אלא כבד ורכיץ לפניו כך המארח תלמיד חכם בתוך ביתו ומאכילו ומשקרו ומהנהו מנכסיו

עאכ"ו מאי היא ברכה שברכו אמר רב יהודה בר זבידא זו חמות וח' כלותיה שילדו¹⁵ ששה ששה בכרם אחד

שנאמר

דברי נשחט גריסין תמן

תנין זה מדרש דרש ר'

אלעזר בכרם ביבנה וכו' כרם

היה שם אלא אילו תלמידי

הכמים שהן עשיון שורות

שורות ככרם: פתח ר'

יהודה ראש המדברים בכל

מקום. מפורש במסכת שבת

בפרק במה מדליקין (דף טז)

אמרו יהודה שעילה יתעלה

רבו ניסים אגון

רבו רבנן כשנכנסו רבותינו

לכרם ביבנה. במבוא

דבני מערבא ובפסחים כ"י

תמדי נשחט גריסין תמן

תנין זה מדרש דרש ר'

אלעזר בכרם ביבנה וכו' כרם

היה שם אלא אילו תלמידי

הכמים שהן עשיון שורות

שורות ככרם: פתח ר'

יהודה ראש המדברים בכל

מקום. מפורש במסכת שבת

בפרק במה מדליקין (דף טז)

אמרו יהודה שעילה יתעלה

ואמרו לאחינו שבגולה. שלא ישמעו לו: יעלו להר. לאחד ההרים

להתנהג בחוקות העמים לצנות צמות: אחיה יבנה מוצת. אדם

גדול היה וראש לבני הגולה: חניניה. הוא חנניה¹ אחי רבי יהושע:

ינגן צננור. לפני הצמה לפי שחניניה לוי היה דמתן צמסכת ערכין

דכר לצטלה: לא גרסינן ומשרשו יהושע וגו': הסכת. עשו כמות

כמות. דריש הס כמו עשו: קספו עלמכס. ודרשי נמי הס כמו

עשה עשו עלמכס כמותים להטעור על דברי תורה: זאם הסורה.

היכן מצייה צאדם שימות צאהלי תורה: הם ואחר כך קסת. שמוק

כמו ויהס כלב (במדבר יג) שמוק

והאזן לשמועתך עד שמהא שגורה

צפיך ואף על פי שאינה מיושבת

לך ואחר כך כמתנה והקשה עליה

מה שיש לך להקשות ומתך תרויץ

עד